

Pauluse kiri galaatlastele

¹ Pauluselt, apostliilt, keda ei ole saatnud ega seadnud ametisse ükski inimene, vaid Jeesus Kristus ja Jumal Isa, kes Jeesuse surnuist üles äratas,

² ning kõigilt usukaaslastelt, kes on minu juures,

Galaatia kogudustele:

³ Armu ja rahu teile Jumalalt, meie Isalt, ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt,

⁴ kes andis enese meie pattude eest, et vabastada meid selle kurja ajastu võimusest Jumala, meie Isa tahtel,

⁵ kellele kuulub au igavesest ajast igavesti! Aamen.

Ainus evangeelium

⁶ Ma imestan, et te nõnda ruttu taganete temast, kes teid on Kristuse armu kaudu kutsunud, ja pöördute teistsuguse evangeeliumi poole.

⁷ Tegelikult ei ole mingit teist evangeeliumi, on vaid mõned, kes ajavad teid segadusse ja tahavad väänata sõnumit Kristusest.

⁸ Aga kui isegi meie või mõni taeva ingel kuulutaks teile midagi erinevat sellest, mida me oleme teile kuulutanud, siis olgu ta neetud!

⁹ Ma kordan veel, mida juba ütlesime – kes iganes kuulutab teile midagi erinevat sellest, mida te vastu võtsite, see olgu neetud!

10 Kas ma otsin nüüd inimeste või Jumala heakskiitu? Või kas ma püüan inimestele meeldida? Kui ma ikka veel inimestele püüaksin meeldida, ei oleks ma Kristuse sulane.

Paulus on Jumala poolt kutsutud

11 Vennad ja õed, olgu teile teada, et evangeelium, mida ma kuulutan, ei ole inimestelt.

12 Ma ei ole saanud seda üheltki inimeselt, kes oleks mind õpetanud, vaid selle on mulle ilmutanud Jeesus Kristus.

13 Te olete ju kuulnud minu varasemast elust juudi usus, kuidas ma meeletult taga kiusasin Jumala kogudust ja püüdsin seda hävitada.

14 Juudi usus jõudsin ma ette paljudest eakaaslastest oma rahva seas, olles üliagar oma esiisade pärandi suhtes.

15 Aga kui Jumal, kes mind juba enne sündimist välja valis ja oma armuga kutsus, arvas heaks

16 ilmutada mulle oma Poega, et ma kuulutaksin evangeeliumi temast mittejuutidele, siis ei rutanud ma pidama nõu surelikega.

17 Ma ei kiirustanud Jeruusalemma nende juurde, kes olid enne mind apostlid, vaid läksin ära Araabiasse ja pöördusin siis tagasi Damaskusesse.

18 Seejärel, kolm aastat hiljem, läksin ma Jeruusalemma Keefasega tutvuma ja jäin tema juurde viieteistkümneks päevaks.

19 Teistest apostlitest ei kohanud ma kedagi peale Issanda venna Jaakobuse.

20 Seda, mis ma teile kirjutan, kinnitan Jumala ees – ma ei valeta!

21 Seejärel läksin ma Süüria ja Kiliikia aladele.

²² Aga Juudamaa kogudustele, kes on Kristuses, ei olnud ma isiklikult tuttav.

²³ Nad kuulsid vaid nii palju, et nende endine tagakiusaja kuulutab nüüd sedasama usku, mida ta varem püüdis hävitada.

²⁴ Ja nad ülistasid Jumalat minu pärast.

2

Apostlid võtsid Pauluse vastu

¹ Seejärel, neliteist aastat hiljem, läksin ma taas Jeruusalemma koos Barnabasega, võttes kaasa ka Tiituse.

² Ma läksin sinna ilmutuse tõttu ning andsin aru tunnustatud meestele sellest evangeeliumist, mida ma kuulutan mittejuutidele, lootuses, et mu pingutused sel alal ei jookse tühja.

³ Kuid isegi minuga kaasas olnud Tiituselt ei nõudnud nad ümberlõikamist, ehkki ta on kreeklane.

⁴ Küsimus sellest kerkis valevendade tõttu, kes on vargsi meie sekka imbunud ohustama meie vabadust Kristuses Jeesuses ja tahavad meid orjastada.

⁵ Aga me ei andnud neile hetkekski järele, et evangeeliumi tõde säiliks teie juures tervikuna.

⁶ Ja need tunnustatud inimesed (ükskõik, kes nad ka olid, ei ole mulle mingit vahet, Jumal ei eelista inimesi nende kuulsuse põhjal) ei lisanud midagi minu sõnumile.

⁷ Vastupidi, nad nägid, et minu hoolde on usaldatud evangeeliumi kuulutamine mittejuutidele, nagu Peetruse hoolde on antud evangeeliumi kuulutamine juutidele.

⁸ Sest seesama Jumal, kes tegutseb Peetruse apostlitöös ümberlõigatute heaks, töötab ka minu kaudu teiste rahvaste heaks.

⁹ Kui siis Jaakobus, Keefas ja Johannes, keda nähti kui alussambaid, mulle antud armus veendusid, sirutasid nad osaduses välja oma käed mulle ja Barnabasele. Nad nõustusid, et meie läheme teiste rahvaste, nemad aga ümberlõigatute juurde.

¹⁰ Nad palusid ainult, et peaksime meeles vaesid, mida olen ka ise alati püüdnud teha.

Noomitus Peetrusele

¹¹ Aga kui Keefas Antiohhiasse tuli, pidin ma teda isiklikult noomima, sest ta oli eksinud.

¹² Enne seda kui mõned tulid Jaakobuse juurest, sõi ta koos mittejuudi vendade ja õdedega. Aga kui need saabusid, siis ta hoidus eemale ja eraldus neist, kartes ümberlõigatuid.

¹³ Koos temaga hakkasid silmakirjatsema ka teised juudid, nii et nendega kisti kaasa ka Barnabas.

¹⁴ Kui ma nägin, et nad ei tegutse evangeeliumi tõe kohaselt, ütlesin ma Keefasele kõigi ees: „Kui sa ise, olles juut, elad nagu teised rahvad, mitte nagu juut, miks sa siis sunnid teisi rahvaid juudi kombeid üle võtma?“

¹⁵ Meie oleme sünnilt juudid, ega ole patused mittejuutide seast.

¹⁶ Ometi me teame, et inimene ei saa õigeks Seaduse tegude kaudu, vaid usu läbi Jeesusesse Kristusesse. Seepärast oleme meiegi uskunud Kristusesse Jeesusesse, et saada õigeks Kristusesse uskumise, mitte Seaduse tegude alusel, sest

Seaduse tegude alusel ei mõisteta õigeks ühtegi inimest.

¹⁷ Ent kui meie, kes me taotleme õigeksmõistmist Kristuses, osutume ka ise patuseks, kas siis peab arvama, et Kristus soosib patustamist? Muidugi mitte!

¹⁸ Aga kui ma uuesti üles ehitan selle, mille kord juba maha lõhkusin, siis ma olen Seadusest üleastuja.

¹⁹ Sest ma olen Seaduse abiga surnud Seadusele, et võiksin elada Jumalale. Ma olen koos Kristusega risti löödud:

²⁰ enam ei ela mina, vaid Kristus elab minus. Ja elu, mida ma elan surelikuna, ma elan usus Jumala Pojasse, kes on mind armastanud ja iseenese andnud minu eest.

²¹ Ma ei taha teha tühjaks Jumala armu: kui õigeksmõistmine tuleks Seaduse läbi, oleks Kristus surnud ilmaasjata.

3

Seadus ja usk

¹ Oh teid, rumalad galaatlased, kes on teid ära nõidunud – teid, kelle silme ette Jeesus Kristus oli joonistatud ristilööduna?

² Sooviksin teie käest teada vaid üht: kuidas te saite Jumala Vaimu? Kas Seadusest kinnipidamise tõttu või kuulnud sõnumisse uskumise tõttu?

³ Kas te olete tõesti nõnda sõgedad, et püüate inimlike pingutustega viia lõpule seda, mida alustasite Vaimus?

⁴ Te olete nii palju kogenud – kas see kõik oli ilmaasjata?

⁵ Kas Jumal annab teile Vaimu ja teeb vägevaid imetegusid teie seas sellepärast, et te pidasite kinni Seadusest või sellepärast, et te uskusite kuulnud sõnumit?

⁶ Nii nagu Abraham, kes „uskus Jumalat ja see arvati talle õiguseks“.

⁷ Mõistke siis, et need, kes usuvad, on Aabrahami järglased.

⁸ Nähes ette, et Jumal mõistab õigeks usust mittejuudidki, kuulutas Pühakiri juba Aabrahamile rõõmusõnumit: „Sinu läbi õnnistatakse kõiki rahvaid!“

⁹ Nõnda siis õnnistatakse neid, kes usuvad, koos usumehe Aabrahamiga.

¹⁰ Ent need, kes toetuvad Seaduse tegudele, on needuse all. Sest Pühakirjas öeldakse: „Neetud on igäuks, kes ei tee kõike seda, mis on kirjutatud Seaduse raamatusse.“

¹¹ On ilmne, et Seaduse kaudu ei saa keegi õigeks Jumala ees, sest „õige jääb usust elama“.

¹² Seadus ei põhine usul; vastupidi, kirjutatud on „igäuks, kes seda täidab, elab selle järgi“.

¹³ Kristus lunastas meid Seaduse needuse alt, saades neetuks meie asemel, sest kirjutatud on: „Neetud on igäuks, kes puu küljes ripub.“

¹⁴ See sündis selleks, et Aabrahami õnnistus saaks ka teistele rahvastele osaks Kristuses Jeesuses, ja et me töötatud Vaimu saaksime usu kaudu.

Seaduse otstarve

¹⁵ Vennad ja õed, ma toon näite igapäevasest elust. Kui inimene on teinud testamendi, siis ei saa keegi seda tühistada ega täiendada.

¹⁶ Nõndasamuti anti töötused Aabrahamile ja tema soole. Neis ei öeldud „sinu sugudele“, otsekui paljudele, vaid ühele: „ja sinu soole“, kes on Kristus.

¹⁷ Ma tahan öelda järgmist: nelisada kolmkümmend aastat hiljem tulnud Seadus ei tee kehtetuks Jumala poolt varem seatud lepingut ega tühista töotust.

¹⁸ Sest kui pärand tuleks Seaduse alusel, siis ei põhineks see enam töotusel. Kuid Jumal oma armus andis selle Aabrahamile just läbi töotuse.

¹⁹ Milleks siis Seadus? See lisati üleastumiste paljastamiseks, kuni tuleb sugu, kelle kohta oli antud töotus. See seadus anti inglite kaudu vahendajale*.

²⁰ Aga kui keegi on andnud töotuse omal tahtel, ei ole vaja vahendajat, Jumal on see.

²¹ Kas Seadus on siis vastuolus Jumala töotustega? Sugugi mitte! Sest kui oleks antud Seadus, mis suudab teha elavaks, oleks õigus kindlasti tulnud käsu kaudu.

²² Kuid Pühakiri on allutanud kõik patu meelevalle alla, et töotus, mis anti usu läbi Jeesusesse Kristusesse, saaks osaks neile, kes usuvad.

Jumala lapsed

²³ Enne usu tulekut hoiti meid Seaduse valve all luku taga kuni usu ilmuniseni tulevikus.

²⁴ Niisiis on Seadus olnud meie eestkostja Kristuse tulekuni, et me saaksime õigeks usust.

²⁵ Aga nüüd, kui usk on tulnud, ei allu me enam eestkostjale.

---

* **3:19** *Vahendaja* tähendab siin Moosest.

²⁶ Te olete ju kõik usu läbi Jumala lapsed Kristuses Jeesuses.

²⁷ Sest teie kõik, kes olete Kristusesse ristitud, olete ka Kristusega rõivastatud.

²⁸ Enam ei ole juuti ega kreeklast, enam ei ole orja ega vaba, enam ei ole meest ega naist, sest te kõik olete üks Kristuses Jeesuses.

²⁹ Ja kui te olete Kristuse omad, siis te olete ka Aabrahami sugu ja pärijad töötuse kohaselt.

4

¹ Ma pean silmas seda: niikaua kui pärija on alaealine, ei erine ta kuigi palju orjast, ehkki ta on kogu vara omanik.

² Ta allub hooldajatele ja eestkostjatele kuni isa määratud ajani.

³ Samuti ka meie: kui me olime alaealised, siis olime orjuses maailma algjõudude meelevalla all,

⁴ aga kui ettenähtud aeg sai täis, läkitas Jumal oma Poja, kes sündis naisest. Ta sündis Seaduse alla,

⁵ lunastama seadusealuseid, et meie saaksime pojaseisuse.

⁶ Ja kuna te olete tema pojad, siis on Jumal läkitanud teie südamesse oma Poja Vaimu, kes hüüab: „*Abba!* Isa!“

⁷ Niisiis ei ole sa enam ori, vaid Jumala laps; ja kuna sa oled tema laps, on Jumal teinud sinust ka pärija.

Hoiatus tagasilangemise eest

⁸ Varem, kui te veel Jumalast midagi ei teadnud, te orjaste neid, kes loomult ei olegi jumalad.

⁹ Aga nüüd, kui te olete Jumala ära tundnud, või õigemini, tema on teid ära tundnud, kuidas te võite pöörduda tagasi nende nõrkade ja armetute algjõudude juurde, nagu tahaksite jälle neid hakata orjama?

¹⁰ Te jälgite hoolega igasugu päevi ja kuid ja aegu ja aastaid,

¹¹ et ma kardan, kas ma ehk asjata olen teie pärast vaeva näinud.

¹² Ma palun teid, vennad ja õed, saage minu sarnaseks, sest minagi olen saanud teie sarnaseks! Te ei ole mulle mingit ülekohut teinud.

¹³ Te ju teate, et kui ma esimesel korral kuulutasin teile evangeeliumi, olin ma haige.

¹⁴ Ja kuigi mu haigus oli teile katsumuseks, ei halvustanud ega põlastanud te mind, vaid võtsite mu vastu nagu Jumala ingli, nagu ma oleksin Kristus Jeesus.

¹⁵ Kus on siis nüüd minu õnnistus? Ma tunnistan teile, et kui oleks olnud võimalik, siis te oleksite oma silmad peast välja kiskunud ja minule andnud.

¹⁶ Kas ma olen saanud teie vaenlaseks, kuna räägin teile tõtt?

¹⁷ Need inimesed on õhinal teie ümber mitte hea pärast, vaid nad tahavad teid eemale tõrjuda minust, et te innukad oleksite nende kasuks.

¹⁸ Alati on põhjust olla innukas hea suhtes, mitte ainult siis, kui mina teie juures viibin.

¹⁹ Mu kallid lapsed, kelle pärast ma olen jälle sünnitusvaludes, kuni Kristus teie sees saab kuju!

²⁰ Ma tahaksin olla praegu teie juures ja rääkida teiega teistsugusel toonil, sest ma olen teie pärast

nõutu!

Aabrahami kaks poega

²¹ Öelge mulle teie, kes te tahate Seadusele alluda, miks te ei kuula Seadust?

²² Sest kirjutatud on, et Aabrahamil oli kaks poega, üks orjatariga, teine vaba naisega.

²³ Orjatari poeg sündis lihaliku loomuse pärast, vaba naise poeg sündis aga Jumala töötuse tulemusena.

²⁴ Neid võib võtta võrdkujudena. Kaks naist on kui kaks lepingut: esimene on pärit Siinai mäelt ja sünnitab lapsi orjadeks – see on Haagar.

²⁵ Haagar tähistab Siinai mäe Araabias ja vastab praegusele Jeruusalemma linnale, sest ta on koos oma lastega orjuses.

²⁶ Aga ülalasuv Jeruusalemm on vaba naine, tema on meie ema.

²⁷ Sest on kirjutatud:

„Rõõmusta, viljatu naine,
kes sa ei ole iial last sünnitanud;
hõiska rõõmust ja hüüa valjult,
sina, kes sa tuhusid ei tunne;
sest hüljatul naisel on rohkem lapsi
kui sellel, kellel on abikaasa!“

²⁸ Nüüd olete teie, vennad ja õed, töötuse lapsed sarnaselt Iisakiga.

²⁹ Ent nagu tookord, kui inimlikust lootusest sündinud poeg kiusas taga Vaimu töötusest sündinud poega, nii on ka nüüd.

³⁰ Aga mida ütleb Pühakiri? „Aja minema orjatar ja tema poeg, sest orjatari poeg ei jaga kunagi pärandit vaba naise pojaga!“

31 Niisiis, vennad ja õed, me ei ole orjatari, vaid vaba naise lapsed.

5

Vabadus Kristuses

¹ Vabaduseks on Kristus meid vabastanud. Seepärast püsige selles ja ärge laske end uuesti panna orjaikkesse!

² Pange tähele mu sõnu! Mina, Paulus, ütlen teile, et kui te lasete end ümber lõigata, ei ole teil Kristusest mingit kasu.

³ Ma kinnitan veel kord igäühele, kes laseb end ümber lõigata, et ta on sunnitud jätkama allumist Seadusele.

⁴ Teie, kes tahate saada õigeks Seaduse abil, olete Kristusest ära pöördunud. Te olete Jumala armust eemaldunud.

⁵ Vaimu läbi me ootame pikisilmi usus õigust, mille peale me loodame.

⁶ Sest Kristuses Jeesuses ei oma tähtsust ümberlõikamine ega ümberlõikamatus, vaid usk, mis on tegev armastuse läbi.

⁷ Te jooksite head võidujooksu. Kes on teid takistanud jääma tõele kuulekaks?

⁸ See veenmine ei tule sellelt, kes teid kutsus.

⁹ „Pisut juuretist paneb kogu taigna käärima.“

¹⁰ Ma olen kindel Issandas, et teie vaated ei muutu. Aga see, kes ajab teid segadusse, saab kord oma karistuse, olgu ta kes tahes.

¹¹ Aga kui mina, vennad ja õed, ikka veel kellegi arvates ümberlõikamist kuulutan, miks mind ikka veel taga kiusatakse? Siis ei peaks ristsõnum enam kedagi ärritama.

12 Oh, kui need teie rahurikkujad lõikaksid parem endal midagi maha!

Inimloomus ja elu Vaimus

13 Teie aga, vennad ja õed, olete kutsutud vabadusse. Kuid mitte sellisesse vabadusse, mis annab vaba voli lihalikule loomusele, vaid üksteist armastuses teenima.

14 Sest kogu Seadus on täidetud ühes käsus: „Armasta oma ligimest nagu iseennast!“

15 Aga kui te üksteist hammustate ja õgite, siis vaadake, et te üksteist ära ei hävita!

16 Ma ütlen teile, käige Vaimus, siis te ei täida lihalikke himusid.

17 Sest lihalik loomus soovib seda, mis on Vaimu vastu ja Vaim seda, mis on lihaliku vastu. Need kaks on teineteise vastased, nii et teie ei saa teha seda, mida tahate.

18 Aga kui Vaim juhib teid, ei ole te enam Seaduse all.

19 Lihaliku loomuse teod on ilmsed: hoorus, rüvedus, häbitus,

20 ebajumalateenistus, nõidus, vaen, riid, armukadedus, äkkviha, isekus, lõhed, kildkonnad,

21 kadedus, purjutamine, prassimine ja muu säärane. Selle eest ma hoiatan teid, nagu olen seda varemgi teinud, et need, kes nõnda käituvad, ei saa osa Jumala riigist.

22 Ent Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, kannatlikkus, lahkus, headus, ustavus,

23 tasadus, mõõdukus. Selliste asjade vastu pole Seadus.

24 Need, kes kuuluvad Kristusele Jeesusele, on lõõnud risti oma liha koos selle kirgedega ja himudega.

25 Kui me elame Vaimus, siis käigem ka Vaimus!

26 Jätkem maha auahnus, üksteise ärritamine ja kadestamine.

6

Üksteise koormate kandmisest

1 Vennad ja õed, kui keegi tabatakse mõnelt eksimusest, siis teie, kes olete Vaimust juhitud, parandage seda inimest tasase meelega. Samas jälgige ka ennast, et te ise kiusatusse ei satuks.

2 Kandke üksteise koormaid, nõnda te täidate Kristuse seadust.

3 Kui keegi peab ennast tähtsaks, aga seda ei ole, siis ta petab iseennast.

4 Ent igaüks katsugu läbi oma töö, siis ta võib kiidelda üksi iseenda ees, mitte teiste ees.

5 Igaühel on kanda oma koorem.

6 Aga see, keda õpetatakse sõnaga, jagagu kõike head oma õpetajaga.

7 Äрге eksige: Jumal ei lase ennast pilgata! Mida inimene külvab, seda ta ka lõikab.

8 Sest kes oma lihalikule loomusele külvab, see lõikab lihalikust loomusest surma. Aga kes Vaimule külvab, see lõikab Vaimust igavest elu.

9 Ärgem väsigem head tehes. Küll me omal ajal ka lõikame, kui me alla ei anna!

10 Niisiis tehkem, kui meil on võimalus, head kõikidele inimestele, eriti aga usukaaslastele.

Mitte ümberlõikamine, vaid uueks loomine

11 Vaadake, kui suurte tähtedega olen ma teile kirjutan oma käega!

¹² Need, kes tahavad inimestele liha poolest muljet avaldada, sunnivad teid ümberlõikamisele. Ainus põhjus, miks nad seda teevad, on soov vältida Kristuse risti pärast tagakiusamist.

¹³ Sest ka ümberlõigatud ise ei pea kinni Seadusest, kuid nad tahavad teie ümberlõikamist, et nad saaksid teie ihu üle kiidelda.

¹⁴ Aga mulle ärgu juhtugu seda, et ma kiitleksin muu kui meie Issanda Jeesuse Kristuse risti üle, mille läbi maailm on minule risti löödud ja mina maailmale.

¹⁵ Ei ümberlõikamine ega ümberlõikamatus tähenda midagi, vaid uus loodu.

¹⁶ Rahu ja halastust kõigile, kes seda põhimõtet järgivad – Jumala Iisraelile.*

¹⁷ Ärge edaspidi valmistage mulle rohkem piinu, sest ma kannan oma ihul Issanda Jeesuse vermeid.

¹⁸ Meie Issanda Jeesuse Kristuse arm olgu teie vaimuga, vennad ja õed! Aamen.

---

* **6:16** Sellel on kahekordne tähendus: Paulus nimetab kõiki Uue Testamendi usklikke uueks, vaimulikuks Iisraeliks.

**Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament,
Pühakiri kaasaegses eesti keeles
Estonian, Standard: Biblica® Vaba kasutusega Uus
Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles (New
Testament)**

copyright © 2022 Biblica, Inc.

Language: Eesti (Estonian, Standard)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™

Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

Creative Commons License

Uus Testament ehk Teos on tehtud kättesaadavaks Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 rahvusvahelise litsentsi (CC BY-SA) alusel. Litsentsi vaatamiseks külastage aadressi <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> või saatke kiri aadressile Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

„Biblica“ on Biblica, Inc. poolt registreeritud kaubamärk. Iga kord, kui kasutate Biblica® kaubamärki, peab teil olema Biblica, Inc. kirjalik luba. Teost võib kopeerida ja levitada seni, kuni te seda ei muuda ja jätate pealkirja selliseks, nagu see on, koos Biblica® kaubamärgiga. Teose muutmine või tõlkimine loob tuletatud teose, mis nõuab Biblica® kaubamärgi eemaldamist. Kui te avaldate tuletatud teose, peate loetlema tehtud muudatused kohas, kus inimesed neid näevad, näiteks veebisaidil. Samuti peate näitama, kust originaalteos pärineb: „Biblica, Inc originaalteos on tasuta kättesaadav veebisaididel www.biblica.com ja open.bible.“

Olenemata sellest, kas kasutate Teost muudatusteta või teete tuletatud teose, tuleb autoriõiguse avaldus kirjutada Teose/tuletatud teose pealkirjas või autoriõiguse lehele järgmiselt:

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™

Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

„Biblica“ on kaubamärk, mis on registreeritud Ameerika Ühendriikide Patendi- ja Kaubamärgiametis Biblica, Inc. poolt. Kasutatud Biblica loal.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Oma tuletatud tööd pakkudes peate kasutama sama litsentsi (CC BY-SA) ja reegleid.

Kui soovite teavitada Biblica, Inc.-d seoses Teose tõlkimisega teie poolt, võtke meiega ühendust aadressil <https://open.bible/#feedback>.

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™, Audioväljaanne

Audio Copyright © 2023 by Biblica, Inc. and Davar Partners International
This New Testament, or “Work”, is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To see this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” is a trademark registered by Biblica, Inc. Any time you use the Biblica® trademark, you must have permission in writing from Biblica, Inc. You have permission to copy and distribute this Work, as long as you do not change it and you keep the title as it is, which includes the “Biblica®” trademark. Changing or translating this Work will create a derivative work, which will require you to remove the Biblica® trademark. When you publish this derivative work, you must list what changes you have made where people can see them, such as on a website. You must also show where the original Work is from: “The original Work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Whether you use this Work without changes or make a derivative work, the copyright statement must be written on the title or copyright page of the Work/derivative work as follows:

Biblica® Vaba kasutusega Uus Testament, Pühakiri kaasaegses eesti keeles™
© 2022 Biblica, Inc.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™
Copyright © 2022 by Biblica, Inc.

„Biblica“ on kaubamärk, mis on registreeritud Ameerika Ühendriikide Patendi- ja Kaubamärgiametis Biblica, Inc. poolt. Kasutatud Biblica loal.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also offer your derivative work using the same license (CC BY-SA) and rules.

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this Work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

Biblica® Open Estonian Contemporary Version New Testament™, Audio Edition

Audio Copyright © 2023 by Biblica, Inc. and Davar Partners International
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jan 2025 from source files dated 10 Jan 2025

0d5aa370-d36e-5ddc-b80e-fdfc67aca662